

Samuel Lebens – University of Haifa

דָּבַר אַחַר, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, מֵהַ כְּתִיב לְמַעַל מִהַעֲנִין פְּרִשְׁתַּת מִשְׁפָּן, כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁצִוָּה אֶת עֲבָדָיו וְאָמַר לוֹ בְּנֵה לִי פְּלִטִין, עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהִזְהָ בּוֹנֵה הָיָה כּוֹתֵב עָלָיו שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, וְהִזְהָ בּוֹנֵה כְּתִלִים וְכוֹתֵב עָלֵיהֶן שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, הִזְהָ מַעֲמִיד עַמּוּדִים וְכוֹתֵב עָלֵיהֶן שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, הִזְהָ מְקַרֵּה בְּקוֹרוֹת וְהִזְהָ כּוֹתֵב עָלֵיהֶן שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ. לְיָמִים נִכְנַס הַמֶּלֶךְ לְתוֹךְ פְּלִטִין, עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהִזְהָ מִבֵּית הָיָה מוֹצֵא שְׁמוֹ כְּתוּב עָלָיו, אָמַר כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדֵי וְאֲנִי מִבְּפָנָיִם וְהוּא מִבְּחוּצָיִם, קָרָא לוֹ שְׁיִכְנַס לְפָנָי וְלְפָנָיִם. כִּי בְּשַׁעַר שְׁאֲמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַנְשֵׁה עָשָׂה לִי מִשְׁפָּן, עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהִזְהָ עוֹשֵׂה הָיָה כּוֹתֵב עָלָיו, כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה עָשָׂה לִי מֹשֶׁה וְאֲנִי מִבְּפָנָיִם וְהוּא מִבְּחוּצָיִם, קָרָא לוֹ שְׁיִכְנַס לְפָנָי וְלְפָנָיִם, לְכֹף נֹאמַר: וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה.

Another interpretation, "And he called to Moses" (Leviticus 1:1), what is written above this matter? The story of the [building of the] Tabernacle, "As God commanded Moses." A parable of a King who commanded his servant, and said to him, "Build me a palace!" [As his servant built this palace], he wrote on each and every thing that he built, the name of the king. When he built the walls, he wrote the name of the king upon them. When he stood up [the] pillars [of the palace], he wrote upon them the name of the king. When he was fixing the roof beams, he wrote upon them the name of the king. After some time, the King came into the palace. On each and every thing upon which he glanced, he found his name written. He said, "All of this honour my servant did for me, and I am inside [the palace] whilst he is outside? Call to him, that he should enter the inner sanctum." So too, when the Holy One, blessed be He, said to Moses, "Build me a Tabernacle", about everything that [Moses] made, he wrote, "as God had commanded Moses." The Holy One, blessed be He said, "All of this honour has Moses done for me, and I am inside, whilst he is outside! Call him so that he should enter the inner sanctum." That's why it says, "And he called to Moses."

(Vayikra Rabba 1:7)

ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו זהו כי דבר ה' בזה ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מדקדוק זה מקל וחומר זה מגזרה שוה זו זה הוא כי דבר ה' בזה

And even if [a person] said that the whole of the Torah is from Heaven, except for a particular verse, which was not said by the Holy One, blessed be He, but by Moses of his own accord, he is included under the scope of [the verse] "Because he has despised the word of the Lord" (Numbers 15:31).

(Sandhedrin 99a)

כָּתַב לָהּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. דָּבָר אַחֵר, כָּתַב לָהּ, הַתְּחִילוּ מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת אוֹמְרִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲתָה גֹתֵן רְשׁוּת לְמִשְׁהָ שְׂיִכְתַּב מֵהַ שְׂהוּיָא מִבְּקוּשׁ... אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חַס וְשְׁלוֹם שְׂמִישָׁה עוֹשֶׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וְאַפְלוּ עוֹשֶׂה נְאֻמָּן הוּא, שְׂנַאֲמַר (במדבר יב, ז) לֹא כֵן עֲבָדֵי מִשְׁהָ בְּכָל בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא.

The ministering angels said before the Holy One, blessed be He, you're giving Moses permission to write whatever he wants . . .? [God responded,] 'Heaven forbid that Moses should do such a thing, but even if he does, he is trusted. As it says (Numbers 12:7), 'For this is not true of my servant Moses, for he is trusted in all my house.'

(Shemot Rabba 47:9)

אָמַר רַב חֲסִידָא וְאִיתִימָא מָר עוּקְבָא כָּל אָדָם שְׂיִישׁ בּוֹ גִּסּוּת הַרוּחַ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוּלִין לְדוּר בְּעוֹלָם

Rav Hisda says, and some say that Mar Ukva says: any person who has arrogance within him, the Holy One, Blessed be He, said: He and I cannot dwell [together] in the world...

(Sota 5a)